

Jo Nesbø

Steaua diavolului

Traducere din limba engleză de Bogdan Perdivară

Partea întâi

Vineri. Ou

Casa fusese construită în 1898 pe un sol argilos care, cu timpul, se lăsase un pic pe latura vestică, făcând ca apa de ploaie să treacă acum de pragul de lemn al ușii. Apa se revărsă pe dușumeaua dormitorului, lăsând, în deplasarea ei către vest, o dâră umedă pe parchetul de stejar. Se opri o clipă într-o scobitură, apoi un alt mic val de apă o împinse din urmă și se strecură, ca un șobolan agitat, către plintă. Firicelul de apă porni după aceea în amândouă direcțiile; tatonă terenul, se furișă cumva prin dosul plintei și reuși să găsească un spațiu liber între capătul parchetului și perețe. În orificiu se afla o monedă de cinci coroane purtând profilul regelui Olav și data: 1897, anul în care căzuse din buzunarul tâmplarului. Fuseseră ani de prosperitate, o mulțime de mansarde fuseseră construite cât ai bate din palme, așa că tâmplarul nu se obosise să se uite după ban.

Nu-i trebui mult apei să-și facă drum sub parchet. În afară de o inundație în 1968 — același an când acoperișul casei fusese reconstruit —, dușumelele zăcuseră netulburate, uscându-se și contractându-se, așa încât fisura dintre îmbinările șipcilor de pin crescuse la aproape jumătate

de centimetru. Apa se prelinse pe bârna de sub fisură și-și urmă drumul spre vest, către peretele exterior. Acolo fu absorbită de ipsosul și de mortarul amestecate cu 100 de ani în urmă, tot în miez de vară, de Jacob Andersen, meșter zidar și tatăl a cinci copii. Andersen, ca mai toți zidarii din Oslo ai acelei vremi, își pregătea singur combinația de mortar și tencuială. Nu doar că avea un amestec doar al lui de var, nisip și apă, ci și niște ingrediente mai aparte: păr de cal și sânge de porc. Jacob Andersen era de părere că părul și sângele țin laolaltă zidăria și o fac mai rezistentă. Nu era ideea lui, le spusese la acea vreme neîncredătorilor tovarăși de breaslă, de vreme ce tatăl său de origine scoțiană, ca și bunicul, folosiseră aceleași ingrediente, doar că având oile drept sursă. Deși renunțase la numele scoțian și își luase un altul mai potrivit pentru afaceri, nu i se părea că avea vreun motiv să întoarcă spatele unei tradiții care se întindea pe șase secole. Unii dintre zidari socoteau imoral obiceiul său, alții credeau că Jacob era în cârdășie cu diavolul, însă cei mai mulți îi râdeau în nas. Poate că unul dintre aceștia avea mai târziu să împrăștie povestea care urma să prindă atât de bine în înfloritoarea municipalitate a Kristaniei.

Un vizitiu din Grünerløkka luase de nevastă o verișoară de-ale lui din Värmland. Se mutaseră într-un apartament cu o cameră plus bucătărie într-un imobil din Seilduksgata, la construirea căruia participase și Andersen. Prima odraslă a cuplului avu ghinionul de a se naște cu păr negru, creț și ochi căprui, și de vreme ce soții erau amândoi blonzi cu ochi albaștri — iar bărbatul și gelos de fel —, într-o noapte, târziu, își legase soția de mâini, o dusese în pivniță și o zidise acolo. Țipetele ei fuseseră înăbușite de pereții groși; stătuse legată, înghesuită între cele două ziduri de cărămidă. Bărbatul ei își făcuse poate socoteala că femeia avea

să se sufoce fără aer, însă zidurile de cărămidă permiteau ventilația. Până la urmă, biata femeie ajunsese să se arunce cu dinții asupra zidului. Și ar fi putut să meargă, fiindcă meșterul scoțian folosise sânge și păr gândindu-se să facă economie la piatra de var, iar rezultatul fusese un perete poros care se făcuse fărâme sub asaltul dinților ei puternici de Värmland. Însă foamea de viață a femeii o făcuse, din păcate, să ia înghițituri din cale-afară de mari de mortar și cărămidă. Până la urmă, nu mai reușise să mestece, să înghiță ori să scuipe. Nisipul, pietricelele și cocoloașele de lut i se opriseră în gâtleej. Fața i se învinețise, bățile inimii îi încetiniseră și apoi încetase să respire.

Era, ar fi spus cei mai mulți, moartă de-a binelea.

Potrivit poveștii însă, gustul sângelui de porc avusese efectul de a o face pe ghinionista femeie să creadă că e încă vie. Și cât ai bate din palme, rupsesse sforile cu care era legată, trecuse prin zid și o luase la picior. Câțiva bătrâni din Grünerløkka își mai aminteau din copilărie istoria femeii cu sânge de porc, care umbla prin preajmă cu un cuțit, gata să taie capetele copilașilor care întârziu prea mult pe afară. Trebuia să simtă în gură gust de sânge, ca să nu se spulbere în vânt. Foarte puțină lume știuse pe atunci numele meșterului, iar Andersen lucrase neobosit la alcătuirea mortarului său special. Trei ani mai târziu, trudind la clădirea în care se strecura acum apa, căzuse de pe schelă — și astfel aveau să mai treacă 100 de ani până ce zidarii să înceapă să folosească în amestecurile lor fibre artificiale asemănătoare cu părul și până să descopere tehnicienii de la un laborator din Milano că zidurile Ierihonului fuseseră întărite cu sânge și păr de cămilă.

Mare parte din apă totuși nu fu absorbită de zid, ci se prelinse la vale, fiindcă apa, la fel ca lașitatea ori pofta trupească, ajunge întotdeauna la nivelul cel mai

de jos. La început, izolația granulată, cu cocoloașe între îmbinările grinzilor, absorbi lichidul. Însă, cum scurgerea continuă, izolația fu curând saturată. Apa trecu prin ea și udă un ziar cu data de 11 iulie 1898, în care scria că avântul industriei construcțiilor își atinsese probabil apogeul și că speculatorii imobiliari lipsiți de scrupule aveau să se confrunte, nu peste mult, cu vremuri grele. La pagina trei scria că poliția nu are încă nicio pistă privitoare la uciderea unei tinere infirmiere, găsită moartă într-o baie, înjunghiată, cu o săptămână în urmă. În mai, o fată mutilată și ucisă într-un mod similar fusese găsită în râul Akerselva, însă poliția nu spusese dacă între cele două cazuri se putea face vreo legătură.

Apa trecu prin hârtia ziarului, printre scândurile aflate sub ea și ajunse pe interiorul tapetului de pânză vopsită, întins pe tavanul odăii de dedesubt. De vreme ce acesta fusese avariat când se reparase o scurgere în 1968, apa se prelinse prin fisuri, formând picături care atârnară până ce deveniră îndeajuns de grele pentru ca gravitația să învingă tensiunea superficială: se desprinseră și căzură trei metri și opt centimetri. Apa ateriză, sfârșindu-și astfel traiectoria. În apă.

Vibeke Knutsen trase tare din țigară și suflă fumul pe geamul deschis, în apartamentul său de la etajul patru. După-amiaza era caldă și aerul se ridica din asfaltul copt de soare al curții din spate, purtând cu el fumul peste fațada albastru-deschis a casei, împrăștiindu-l. De cealaltă parte a acoperișului, dinspre Ullevålsveien, arteră de obicei aglomerată, se auzea huruitul unei mașini. Acum însă plecaseră cu toții în vacanță și orașul era aproape pustiu. O muscă zăcea pe pervaz, cu cele șase picioare în sus. Nu simțise că ar fi trebuit să fugă de arșiță. În cealaltă parte a

apartamentului, cea care dădea spre bulevard, era mai răcoare, însă lui Vibeke nu-i plăcea priveliștea de acolo. Cimitirul Mântuitorul. Plin de lume celebră. Morți faimoși. La parter era un magazin care vindea „monumente“, cum zicea anunțul, cu alte cuvinte, plăci funerare. Se putea spune că „ținea aproape de locul de desfacere“.

Vibeke își lăsă capul pe sticla rece a ferestrei.

Se bucurase de venirea vremii calde, însă bucuria i se risipise curând. În clipa asta tânjea după nopți mai răcoroase și după oameni pe străzi. Azi la galerie avusese cinci clienți înainte de prânz și trei după. Fumase un pachet și jumătate de țigări, din pură plictiseală. Inima îi bubuia în piept și își simțea gâtul iritat; abia dacă reușise să vorbească, de fapt, când o sunase șeful s-o întrebe cum merge. Și de-abia ajunsese acasă și pusese cartofii pe foc, că și începuse să simtă iarăși aceeași poftă viscerală.

Vibeke se lăsase de fumat când îl cunoscuse, cu doi ani în urmă, pe Anders. Nu el îi ceruse asta. Dimpotrivă. Când se cunoscuseră pe Gran Canaria, chiar îi ceruse o țigară s-o pufăie. Așa, de distracție. După ce se mutaseră împreună, la doar o lună de la întoarcerea în Oslo, unul dintre primele lucruri pe care le spusese el fusese că relația lor ar fi putut să suporte un pic de fumat pasiv și că experții într-ale cancerului exagerau, fără îndoială. Avea să se obișnuiască probabil, nu peste mult, cu izul de țigară al hainelor. Când, la câteva zile, menționase în timpul mesei de prânz că trecuse mult timp de când o văzuse cu o țigară în mână, ea îi răspunsese că nu fusese niciodată vreo mare fumătoare. Anders zâmbise, se aplecase peste masă și o mângâiasse pe obraz.

— Știi ce, Vibeke? Așa am crezut și eu mereu.

Auzea cratița bolborosind în spate. Se uită la țigară. Încă trei fumuri. Îl trase pe primul. Nu avea niciun gust.

Abia dacă-și amintea când se apucase iarăși de fumat. Poate anul trecut, când începuse el să plece pentru intervale mai lungi, în călătorii de afaceri. Sau după Anul Nou, când începuse să facă ore suplimentare aproape în fiecare seară? Se apucase pentru că era nefericită? Oare era nefericită? Nu se luau niciodată la harță. Nici dragoste aproape că nu mai făceau, dar asta din cauză că Anders muncea pe brânci, cum spusese chiar el, punând capăt oricărei discuții. Nu că Vibeke ar fi simțit prea mult lipsa sexului. Când, din an în Paște, avea câte o tentativă lipsită de entuziasm de a face dragoste, era de parcă el nu ar fi fost cu adevărat prezent. Vibeke își dăduse seama că nici ea nu trebuia să fie prezentă.

Dar nu se certau niciodată cu adevărat. Lui Anders nu-i plăceau vocile ridicate.

Vibeke se uită la ceas — 17:15. Ce se întâmplase cu el? De obicei, o anunța dacă întârzia. Strivi chiștocul țigării, îl azvârlă în curtea din dos și se întoarse spre plită să arunce un ochi la cartofi. Înfipse furculița în cel mai mare. Aproape gata. Niște cocoloașe mici, negre tot sfârâiau pe suprafața apei în clocot. Caraghios. Erau de la cartofi sau de la oală?

Tocmai încerca să-și amintească exact când folosise oala ultima oară, când ușa de la intrare se deschise. Îl auzi în hol cum gâfâie de efort și cum își aruncă din picioare pantofii. Anders intră în bucătărie și deschise frigiderul.

— Deci? întrebă el.

— Chiftele.

— OK...?

Intonația lui urcase spre final, ca un semn de întrebare. Vibeke știa cam ce înseamnă asta. Iarăși carne? N-ar fi fost indicat să mănânce pește ceva mai des?

— Bine, zise el, de data asta cu voce egală, aplecându-se peste oală.

— Ce-ai făcut? Ești leoarcă de sudoare.

— N-am avut antrenament în seara asta, așa că am dat o tură cu bicicleta până la Sognsvann și înapoi. Ce-i cu cocoloașele din apă?

— Nu știi, rosti Vibeke. Acum le-am văzut și eu.

— Nu știi? N-ai lucrat, parcă, odată ca bucătăreasă?

Cu o mișcare agilă, Anders luă între arătător și degetul mare un cocoloș și-l duse la gură. Ea își aținti privirea în ceafa lui. La părul lui cu fire subțiri, castanii, care i se păruse atât de atrăgător cândva. Bine tuns, exact la lungimea potrivită. Cu cărare într-o parte. I se păruse că Anders arată inteligent. Ca un bărbat cu viitorul în față. Suficient viitor pentru amândoi.

— Ce gust are? întrebă.

— Niciunul, zise el, încă aplecat peste oală. De ou.

— Ou? Dar am spălat oala...

Vibeke tăcu brusc.

El se răsuci pe călcâie.

— Ce s-a întâmplat?

— Uite... picură, zise ea, arătând spre capul lui.

Bărbatul se încruntă și își atinse ceafa. Apoi, dintr-o mișcare, ridicară amândoi ochii, ațintindu-i către tavan. Doi stropi atârnav de pânza albă a tavanului. Vibeke, un pic mioapă, n-ar fi văzut picăturile dacă ar fi licărit. Însă nu licăreau.

— S-ar părea că a făcut inundație Camilla, zise Anders. Du-te și sună la ea, eu o să dau de îngrijitor.

Vibeke se uită iarăși în tavan. Apoi în jos, la cocoloașele din oală.

— Doamne, șopti, simțind că-i bubuie iarăși inima în piept.

— Ce mai e acum? vru Anders să știe.

— Du-te și adu-l pe îngrijitor. Apoi mergi cu el și sună la ușa Camillei. Eu chem poliția.

Vineri. Concediu

Sediul central al poliției din Grønland, Oslo, era situat în vârful pantei dintre Grønland și Tøyen, cu vedere către partea de est a centrului orașului. Clădirea din sticlă și oțel fusese terminată în 1978. Nu existau suprafețe înclinate; se ridica în perfectă simetrie, iar arhitecții Telje, Torp & Aasen primiseră un premiu pentru conceptul lor. Electricianul care instalase cablurile în cele două aripi lungi de birouri de la etajele șapte și nouă primise ajutor social și o muștrulială zdravăn de la taică-său după ce căzuse de pe schelă și își rupsesse spinarea.

— Șapte generații am fost zidari, am stat cu un picior în cer și unul în pământ, până să ne tragă în jos gravitația. Bunicul a încercat să fugă de blestem, dar l-a urmărit peste Marea Nordului. Așa că, în ziua când te-ai născut, m-am jurat că tu nu va trebui să ai aceeași soartă. Eram sigur că am scăpat de ea. Electrician... Ce naiba caută un electrician la așa înălțime?

Semnalul de la dispecerat trecu prin firele de cupru ale acelorași cabluri montate de fiul electrician, prin spațiul dintre etaje căptușit cu amestec de ciment

industrial, până la inspectorul-șef Bjarne Møller, șeful serviciului Omoruri, la etajul al șaselea. În clipa aceea, Møller stătea pe scaun și se întreba dacă așteaptă cu nerăbdare sau cu groază vacanța cu familia, ce urma să se desfășoare într-o cabană de munte din Os, pe lângă Bergen. Era convins că Os, în iulie, însemna vreme crâncenă. De fapt, Bjarne Møller nu avea nimic împotriva să schimbe canicula prognozată pentru Oslo cu un pic de burniță, însă ar fi fost o grea încercare să le ocupe timpul celor doi băieți plini de energie, fără alte resurse decât un pachet de cărți de joc din care lipsea valetul de cupă.

Bjarne Møller își întinse picioarele lungi și, scărpinându-se după ureche, ascultă mesajul.

— Cum au descoperit-o? întrebă.

— Picura ceva de deasupra, răspunse o voce din camera de control. Îngrijitorul și bărbatul care stătea cu un etaj mai jos au sunat la ușă, dar nu le-a răspuns nimeni. Ușa nu era încuiată, așa că au intrat.

— Bine, o să trimit doi oameni de la noi.

Møller lăsa receptorul în furcă, oftă și-și trecu degetul peste lista de serviciu plastifiată de pe birou. Jumătate din secție era în concediu. Așa se întâmpla an de an în această perioadă. Nu însemna și că populația din Oslo ar fi fost în vreun pericol major, întrucât și răufăcătorii din oraș păreau să aprecieze un pic de vacanță în iulie. Numărul infracțiunilor de care se ocupau cei de la Omoruri era cu siguranță scăzut.

Degetul lui Møller se opri în dreptul numelui lui Beate Lønn. Formă numărul celor de la *Krimteknisk*, unitatea criminalistică din Kjøllberggata. Niciun răspuns. Așteptă ca apelul să treacă prin centrală.

— Beate Lønn e în laborator, îi răspunse o voce cristalină.

— Møller sunt, de la Omoruri. Ai putea să dai de ea?

Așteptă. Karl Weber, șeful recent pensionat al *Krimteknisk*, fusese cel care o recrutase pe Beate Lønn de la serviciul Omoruri. Møller văzuse în asta o confirmare suplimentară a teoriei neodarwiniste conform căreia singurul țel al omului este să-și perpetueze genele. Era limpede că Weber credea despre Beate Lønn că avea ceva gene în comun cu el. La prima vedere, Karl Weber și Beate Lønn ar fi părut, probabil, foarte diferiți. Weber era morocănos și irascibil; Lønn, micuță și tăcută, era un șoricel cenușiu, care și după ce terminase Academia de Poliție încă mai roșea ori de câte ori îi vorbeai. Însă genele abilităților polițienești se arătau identice. Erau amândoi din soiul plin de pasiune care, când adulmecau prada, aveau abilitatea de a exclude orice altceva din preocupările lor și de a se concentra pe o pistă criminalistică, probă circumstanțială, înregistrare video, descriere vagă până ce, în cele din urmă, totul începea să capete cât de cât o noimă. Gurile rele susțineau că locul lui Weber și Lønn ar fi fost în laborator, nu în comunitatea unde cunoașterea comportamentului uman demonstrată de investigator e încă mai importantă decât amprenta unei tălpi sau o ață descusută din haină.

Weber și Lønn erau de acord cu ce se spunea despre laborator, nu însă și despre urmele de tălpi sau ațele descusute.

— Aici, Lønn.

— Bună, Beate. Bjarne Møller la telefon. Te deranjez?

— Sigur că da. Care-i treaba?

Møller îi explică pe scurt despre ce era vorba și îi dădu adresa.

— O să trimit și doi băieți de la mine, zise el.

— Pe cine?

- Să văd pe cine gălesc. E vacanța de vară, știi doar.
Lăsa telefonul și-și coborî iarăși degetul în jos, pe listă.
Se opri la Tom Waaler.

Data concediului nu era completată. Asta nu-l surprinse pe Bjarne Møller. Se întreba uneori dacă inspectorul Tom Waaler își lua liber vreodată sau dacă avea timp să doarmă. Ca detectiv, era una dintre cele două vedete ale secției. Mereu acolo, mereu în acțiune și aproape întotdeauna triumfător. Spre deosebire de celălalt detectiv de top, pe Tom Waaler te puteai baza, avea un dosar impecabil și era respectat de toți. Într-un cuvânt, un subordonat model. Cu abilitățile de conducător ale lui Tom, nu ar fi fost deloc exclus să preia poziția de inspector-șef de la Møller, la vremea potrivită.

Apelul telefonic al lui Møller se auzi cu pârieli, legătura era proastă.

- Waaler sunt, îi răspunse o voce sonoră.
— Møller. Avem...
— O clipă numai, Bjarne. Sunt pe mobil cu altcineva.

Cât așteptă, Bjarne Møller bătu darabana pe birou. Tom Waaler ar fi putut deveni cel mai tânăr inspector-șef la Omoruri de până atunci. Oare din cauza vârstei lui Tom se simțea Bjarne Møller nu tocmai în largul lui la gândul că avea să-i încredințeze responsabilitățile? Sau poate din pricina celor două incidente cu focuri de armă? Inspectorul folosise de două ori pistolul în timpul unor arestări și, fiind unul dintre cei mai buni ochitori din forțele de poliție, nimerise de fiecare dată ținta, mortal. Era poate paradoxal, dar Møller mai știa și că unul dintre cele două episoade ar fi putut până la urmă cântări greu la numirea lui Waaler. SEFO, autoritatea independentă de investigații a poliției, nu scosese la iveală nimic care să sugereze că Tom nu trăsese în legitimă apărare. De fapt se ajunsese la

concluzia că, în ambele cazuri, dovedise o bună judecată și reacții rapide în situații-limită. Ce recomandări mai bune putea să aibă pentru poziția de șef al serviciului?

— Scuze, Bjarne. Vorbeam pe mobil. Cum te pot ajuta?

— Am o misiune pentru tine.

— În sfârșit!

Conversația se încheie în 10 secunde. Acum îi mai trebuia încă un om.

Se gândise la Halvorsen, dar potrivit listei de serviciu acesta era plecat în concediu acasă, în Steinkjer. Degetul îi coborî mai departe pe coloana de nume. Concediu, concediu, concediu medical. Inspectorul-șef oftă când se opri cu degetul la numele pe care sperase să-l evite.

Harry Hole.

Lupul singuratic, bețivul, copilul teribil al secției și, în afara lui Tom Waaler, cel mai bun detectiv de la etajul șase. Pentru că era atât de bun, dar și pentru că Bjarne Møller ajunsese, de-a lungul anilor, să capete un soi de înclinație perversă în a-și pune capul pe butuc pentru polițistul ăsta cu probleme serioase legate de băutura, Harry Hole lucra în continuare, altminteri ar fi zburat de mult. În mod obișnuit, Harry ar fi fost prima persoană pe care ar fi sunat-o să-i încredințeze misiunea, dar acum nu era o situație obișnuită.

Sau altfel formulat: era mult mai neobișnuită decât de obicei.

Apogeul fusese atins cu o lună în urmă, după ce Hole își petrecuse o iarnă lucrând la un caz mai vechi, uciderea celei mai apropiate colege, Ellen Gjeltten, omorâtă în apropiere de râul Akerselva. În toată acea perioadă, își pierduse orice interes pentru alte cazuri. Cazul Ellen Gjeltten fusese lămurit de mult, însă Harry devenise tot mai obsedat și, sincer vorbind, pe Møller începuse să-l

îngrijoreze sănătatea lui mintală. Criza se iscase când Harry apăruse la el în birou, cu o lună în urmă, și îi prezentase niște teorii ale conspirației înfiorătoare. În principiu, fără să aibă vreo dovadă, se hazarda să facă acuzații împotriva lui Tom Waaler.

După care Harry dispăruse pur și simplu. La câteva zile, Møller sunase la restaurantul Schrøder și aflase lucrul de care se temea: Harry se apucase iar de băut. Ca să-i acopere absența, Møller îl trecuse ca fiind în concediu. Din nou. Harry își făcea de obicei apariția după o săptămână, însă de data asta trecuseră patru. Concediul i se terminase.

Møller aruncă o privire spre receptor, se ridică și se apropie de fereastră. Era 17:30 și totuși parcul din fața secției de poliție era aproape gol. Rămăseseră să îndure arșița doar o mână de adoratori ai soarelui. În Grønlandsleiret, sub un umbrar, doi proprietari de prăvălii se așezaseră alături de legumele pe care le vindeau. Până și mașinile — cu toate că nu era deloc oră de vârf — se deplasau mai încet. Møller își trecu degetele prin păr, obicei de-o viață pe care soția zicea că ar trebui să-l abandoneze, fiindcă lumea îl putea suspecta că încearcă să-și acopere chelia. Chiar nu mai era nimeni pe baricade în afară de Harry? Møller se uită la un bețiv care se împletea pe stradă. Ghici că omul se îndreaptă spre Raven, însă acolo nu aveau să-l servească. Probabil că urma s-o sfârșească la Boxer. Locul unde cazul Ellen Gjeltel ajunsesese la final. Poate că acolo se sfârșise și cariera de polițist a lui Harry. Møller se simțea presat; era nevoit să decidă curând în ce fel să procedeze cu Harry. Dar asta putea să mai aștepte; important acum era cazul.

Møller luă telefonul și cugetă o clipă la ce era pe cale să facă: să-i pună pe Harry Hole și pe Tom Waaler să

lucreze la același caz. Perioada asta de vacanță îi scotea peri albi. Impulsul electric își porni călătoria de la monumentul dedicat de Telje, Torp & Aasen unei societăți ordonate, făcându-se auzit într-un loc în care domnea haosul, un apartament pe Sofies gate.